

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind
recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare, a fost elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Agenția Navală a Republicii Moldova.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului derivă din angajamentul Republicii Moldova de a transpune în cadrul normativ național a normelor privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare, obligații care derivă din Anexa X, Titlul 4, Capitolul 15, Transporturi, Transport Naval al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, JO L 260, 30.8.2014, P.4-738, ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014, și anume Directiva 96/50/CE a Consiliului din 23 iulie 1996 privind armonizarea condițiilor de obținere a brevetelor de comandant de navă pentru transportul de mărfuri și călători pe căile navigabile interioare din Comunitate, care a fost înlocuită ulterior prin Directiva (UE) 2017/2397 din 12 decembrie 2017 a Parlamentului European și al Consiliului. Prezentul proiect transpune: - Directiva (UE) 2017/2397 din 12 decembrie 2017 a Parlamentului European și al Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare și de abrogare a Directivelor 91/672/CEE și 96/50/CE ale Consiliului, Cu completările ulterioare: - Directiva (UE) 2021/1233 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iulie 2021 de modificare a Directivei (UE) 2017/2397 în ceea ce privește măsurile tranzitorii pentru recunoașterea certificatelor țărilor terțe - Regulamentul delegat (UE) 2022/184 al Comisiei din 22 noiembrie 2021 de modificare a anexei IV la Directiva (UE) 2017/2397 a Parlamentului European și a Consiliului, OJ L 274, 30.7.2021, p. 52-54 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/182 privind modelele utilizate pentru calificările profesionale în domeniul navigației interioare, JO L 38, 11.2.2020, p. 1-36. - Regulamentul delegat (UE) 2020/473 în ceea ce privește standardele pentru bazele de date privind certificatele de calificare ale UE, carnetele de serviciu și jurnalele de bord; - Regulamentul delegat (UE) 2026/118 al Comisiei din 7 noiembrie 2025 de completare a Directivei (UE) 2017/2397 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea de standarde pentru competențele și cunoștințele și aptitudinile corespunzătoare, pentru examenele practice, pentru omologarea simulatoarelor și pentru capacitatea din punct de vedere medical și de abrogare a Directivei delegate (EU) 2020/12 a Comisiei. Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 (PNA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, CLUSTERUL 4. AGENDA VERDE ȘI CONECTIVITATEA SUSTENABILĂ, în Capitolul 14, intitulat Politica de transport, acțiunea 146 prevede elaborarea proiectului de Hotărâre a Guvernului privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, Republica Moldova nu este în măsură să asigure cetățenilor proprii, precum și cetățenilor altor state angajați în activități la bordul navelor de navigație interioară, pregătirea și certificarea profesională conform cerințelor relevante ale legislației UE în domeniu.

Conflictul militar din Ucraina a agravat considerabil accesul acestor persoane la serviciile de pregătire și perfecționare profesională în domeniul navigației interioare, având în vedere că Ucraina reprezenta principala destinație pentru formarea profesională a personalului navigant din Republica Moldova. În Ucraina, aceștia participau la cursuri de specialitate și obțineau, în urma evaluărilor, certificatele internaționale necesare pentru ocuparea funcțiilor la bordul navelor, indiferent de pavilionul acestora.

În Republica Moldova, se constată lipsa aproape totală a elementelor esențiale necesare pentru prestarea acestor servicii. Astfel, nu există un cadru normativ care să reglementeze pregătirea și perfecționarea personalului din transport naval interior, lipsesc instituțiile abilitate în acest sens, programele de studii acreditate, precum și mecanismele de control din partea statului în vederea asigurării conformității cu standardele internaționale aplicabile.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare stabilește condițiile și procedurile pentru certificarea calificărilor persoanelor, indiferent de cetățenie, implicate în operarea unei construcții navale care navighează pe căile navigabile interioare, precum și recunoașterea acestor calificări în statele membre ale Uniunii.

Agenția Navală a Republicii Moldova este desemnată ca autoritate competentă pentru a aplica prezentul proiect. Agenția Navală urmează să exercite atribuții privind organizarea și supravegherea examenelor, certificarea și înmatricularea personalului navigant, eliberarea, reînnoirea, suspendarea și retragerea certificatelor, validarea timpului de navigație în carnetele de serviciu, ținerea registrelor, prevenirea fraudelor și a altor fapte ilicite, aprobarea programelor de formare, aprobarea simulatoarelor, recunoașterea medicilor practicieni și aprobarea modelelor documentelor utilizate în procesul de certificare. Prin această soluție se concentrează într-o singură autoritate competențele administrative necesare pentru gestionarea coerentă a sistemului de calificare profesională în navigația interioară.

Regulamentul de recunoaștere a calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare instituie pentru membrii echipajului de punte obligația de a avea asupra lor un certificat de calificare al Uniunii. Experții în navigația cu pasageri și experții în gaz natural lichefiat sunt obligați să dețină un certificat de calificare al Uniunii pentru operații specifice. Conducătorii de navă trebuie să dețină autorizații specifice atunci când :

- navighează pe căi navigabile care au fost clasificate drept căi navigabile interioare cu caracter maritim
- navighează pe căi navigabile care au fost identificate drept sectoare de căi navigabile interioare cu riscuri specifice ;
- navighează cu ajutorul radiolocației;
- conduc construcții navale care utilizează gazul natural lichefiat drept combustibil;
- conduc convoaie mari.

Certificatele UE de calificare, registrele de servicii și jurnalele de bord emise de autoritățile competente sunt valabile pe toate căile navigabile interioare din Uniunea Europeană.

Orice certificat de calificare al Uniunii menționat în Regulamentul de recunoaștere a calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare, precum și orice carnet de serviciu sau jurnale de bord menționate menționat în Regulament, care au fost eliberate de autoritățile

competente în conformitate cu Directiva (UE) 2017/2397 sunt valabile pe toate căile navigabile interioare ale Uniunii. De asemenea, Regulamentul stabilește cerințele și procedura privind certificarea, reînnoirea, suspendarea și retragerea calificărilor profesionale. Proiectul include elemente noi pentru Republica Moldova cum ar fi, reglementări a procesului de pregătire și perfecționare a cadrelor din transport naval interior, obținerea certificatelor corespunzătoare, competențele de pregătire și perfecționare a cadrelor din transport naval interior, prestate conform standardelor internaționale aplicabile.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare Opțiuni alternative nu sunt, întrucât Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 prevede acțiuni de implementare a actelor UE relevante pentru domeniul reglementat de proiectul propus. Acest fapt determină obligativitatea armonizării cadrului național cu cerințele UE, excluzând posibilitatea unor soluții alternative.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Proiectul va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, prin instituirea unui sistem nou și coerent de prestare a serviciilor publice în domeniul transportului naval interior. Acesta consolidează rolul Agenției Navale a Republicii Moldova în calitate de autoritate competentă pentru certificarea, evidența, supravegherea și controlul calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare. Totodată, proiectul nu prevede crearea unor noi instituții de drept public, ci valorifică structura instituțională existentă, prin atribuirea unor competențe clare și prin stabilirea mecanismelor necesare de cooperare interinstituțională pentru implementarea prevederilor regulamentului.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Impactul financiar: implementarea se realizează în limitele bugetului existent Se prognozează un impact financiar pozitiv. Odată cu implementarea sistemului de pregătire, perfecționare și certificare a personalului navigant, se preconizează generarea unor venituri suplimentare directe la bugetul de stat al Republicii Moldova. Având în vedere numărul tot mai mare de solicitări în acest domeniu, veniturile provenite exclusiv din eliberarea certificatelor respective ar putea constitui un aport la efortul statului de asigurare a veniturilor în bugetul de stat. Astfel este necesară completarea HG nr.883/2024 cu tarife aferente procesului de pregătire și perfecționare a personalului navigant. Pe lângă veniturile directe generate de prestarea serviciilor publice, implementarea proiectului poate determina și venituri indirecte pentru bugetul de stat. Acestea pot rezulta din dezvoltarea activităților economice conexe, inclusiv prin funcționarea centrelor de pregătire și perfecționare a personalului navigant, achitarea impozitelor și taxelor aferente activității acestora, crearea unor locuri de muncă specializate și extinderea serviciilor educaționale și profesionale în domeniul transportului naval interior. Astfel, centrele de pregătire și perfecționare care vor fi create în Republica Moldova odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului vor contribui atât direct, prin plățile aferente activităților prestate, cât și indirect, prin efectele economice generate în sectorul serviciilor profesionale și de instruire.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Crearea sistemului de pregătire, perfecționare și certificare a personalului navigant nu se limitează doar la aprobarea prezentului regulament, dar și presupune dezvoltarea centrelor de pregătire și perfecționare a personalului navigant, de orice formă de proprietate, dezvoltarea serviciilor de plasare a membrilor de echipaj în câmpul muncii, etc. Proiectul nu generează efecte negative asupra mediului privat existent, întrucât nu restrânge o activitate

economică deja formată și nu impune costuri suplimentare unor operatori economici, deoarece astfel de centre de formare nu există.

Proiectul creează substratul juridic necesar pentru apariția și dezvoltarea unor noi activități economice în sectorul privat. Aprobarea Regulamentului va permite dezvoltarea centrelor de pregătire și perfecționare a personalului navigant, indiferent de forma de proprietate, inclusiv prin înființarea unor entități economice noi sau prin deschiderea în Republica Moldova a filialelor unor centre de pregătire din alte state, inclusiv din țările membre ale Uniunii Europene. De asemenea, implementarea sistemului poate contribui la dezvoltarea serviciilor conexe, inclusiv a serviciilor de plasare în câmpul muncii a membrilor de echipaj, consultanță profesională, evaluare a competențelor și asistență pentru obținerea documentelor necesare exercitării profesiei.

Proiectul va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat, prin crearea premiselor pentru extinderea pieței serviciilor educaționale și profesionale în domeniul transportului naval interior, apariția unor noi furnizori de servicii, crearea de locuri de muncă și stimularea investițiilor private în infrastructura de instruire.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul are un impact social semnificativ, oferind cetățenilor Republicii Moldova posibilitatea de a obține calificările și certificatele corespunzătoare pe teritoriul țării, fără a mai fi nevoiți să plece în străinătate și să suporte cheltuieli considerabile. De menționat că remunerarea muncii în acest sector este foarte competitiv, și va permite nu doar majorarea fluxului de mijloace financiare în Republica Moldova, dar și va da o oportunitate de micșorare a numărului de cetățeni a Republicii Moldova, care doresc să plece definitiv în străinătate.

Având în vedere necesitatea instituirii unui sistem de evidență și verificare a actelor emise, se impune asigurarea unui nivel sporit de protecție și confidențialitate a datelor cu caracter personal. Prelucrarea dace cu caracter personal se face în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal / Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal.

Nu a fost identificat impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul are impact pozitiv indirect asupra mediului, prin asigurarea pregătirii personalului navigant inclusiv și în aspectele ce țin de protecția mediului, prevenirea poluării mediului, obligatorii pentru personalul navigant.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul asigură o transpunere :

- Directivei (UE) 2017/2397 a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2017 privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare și de abrogare a Directivelor 91/672/CEE și 96/50/CE ale Consiliului (CELEX: 32017L2397);
- Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/182 al Comisiei din 14 ianuarie 2020 privind modelele utilizate pentru calificările profesionale în domeniul navigației interioare (CELEX: 32020L0182);
- Regulamentului delegat (UE) 2020/473 al Comisiei din 20 ianuarie 2020 de completare a Directivei (UE) 2017/2397 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce

privește standardele pentru bazele de date privind certificatele de calificare ale Uniunii, carnetele de serviciu și jurnalele de bord (CELEX: 32020R0473);

- Regulamentului delegat (UE) 2026/118 al Comisiei din 7 noiembrie 2025 de completare a Directivei (UE) 2017/2397 a Parlamentului European și a Consiliului prin stabilirea de standarde pentru competențele și cunoștințele și aptitudinile corespunzătoare, pentru examenele practice, pentru omologarea simulatoarelor și pentru capacitatea din punct de vedere medical și de abrogare a Directivei delegate (EU) 2020/12 a Comisiei (CELEX: 32026R0118).

Transpunerea acestui set de acte este fundamentată prin PNA.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect reprezintă cadrul normativ național secundar de implementare a Legii nr.176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare al proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind recunoașterea calificărilor profesionale în domeniul navigației interioare pe site-ul web-oficial al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării la compartimentul Transparența Decizională și pe platforma www.particip.gov.md, fiind accesibil la următorul link:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16483

Proiectul urmează a fi supus avizării și consulturilor publice, conform art. 32 din Legea nr. 100/2017, entitățile implicate în procesul de avizare sunt:

- Cancelaria de Stat;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Educației și Cercetării;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Mediului;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Ministerul Sănătății;
- Centrul de Armonizare a Legislației;
- Agenția Proprietății Publice (Î.S. „Portul Fluvial Ungheni”, Î.S. “Bacul Molovata”);
- Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi.

Expertiza de compatibilitate cu legislația UE: Centrul de Armonizare a Legislației în conformitate cu prevederile art.35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

7. Concluziile expertizelor

După definitivarea proiectului actului normativ potrivit avizelor, expertizei de compatibilitate cu legislația UE și rezultatelor consulturilor publice, proiectul urmează a fi expertizat de Ministerul Justiției în conformitate cu art.37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și de Centrul Național Anticorupție în conformitate cu art.36 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea și punerea în aplicare a prevederilor proiectului necesită completarea Nomenclatorului serviciilor și a cuantumului tarifelor, aprobat prin Hotărârii de Guvern nr. 883/2024. Asigurarea aplicabilității legislației Uniunii Europene determină și completarea Legii nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova și a Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, printr-un proiect de lege separat, care este determinat de PNA și se află în elaborare.

Proiectul completează cadrul normativ actual și nu contravine actelor normative în vigoare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor prezentei hotărâri va fi realizată de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, prin intermediul Agenției Navale a Republicii Moldova.

În urma intrării în vigoare a proiectului, urmează a fi aprobate următoarele:

- cerințele standardizate privind programele de instruire și calificare profesională a personalului implicat în pregătirea și evaluarea competenței personalului navigant, în cadrul instituțiilor de formare profesională a acestora;

- modificarea Nomenclatorului serviciilor prestate de către Agenția Navală a Republicii Moldova și cuantumul tarifelor pentru acestea, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 883/2024;

- proiectele de acte normative necesare pentru asigurarea desfășurării examinării medicale a personalului navigant pe teritoriul Republicii Moldova, în vederea determinării aptitudinii din punct de vedere al sănătății pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu.

- activități de consolidare a capacităților instituționale în cadrul Agenției Navale a Republicii Moldova, prin cursuri și training-uri.

Viceprim-ministru, ministru

Vladimir BOLEA